

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

LILIJANA PODVINŠEK

Josip Vošnjak na spletu

Diplomsko delo

Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik

Prvostopenjski univerzitetni študijski
program Slovenistika– dvodisciplinarni

Ljubljana, 2013

Ime in PRIIMEK: Lilijsana PODVINŠEK

Naslov diplomskega dela: Josip Vošnjak na spletu

Ključne besede: Josip Vošnjak, Wikipedija, Wikivir, Geopedija

Izveček: Namen te diplomske naloge je urediti, medsebojno povezati in uskladiti informacije o Josipu Vošnjaku na treh spletnih virih: Wikipediji, Wikiviru in Geopediji. Diplomska naloga je sestavljena iz treh delov. V prvem delu diplomske naloge so predstavljeni vsi trije spletni viri Wikipedija, Wikivir in Geopedija. Naslednje poglavje je namenjeno predstavitvi življenja in dela Josipa Vošnjaka. Osrednji del diplomske naloge zajema poročilo o delu na Wikipediji, Wikiviru in Geopediji.

Prevod v angleščino

Title: Josip Vošnjak on online sources

Keywords: Josip Vošnjak, Wikipedia, Wikisource, Geopedija

Abstract: The purpose of this thesis is to edit, mutually connect and coordinate information about Josip Vošnjak on three online sources: on Wikipedia, Wikisource and Geopedia. The thesis is composed of three parts. In the first part of the thesis all three online resource, Wikipedia, Wiktionary and Geopedia, are presented. The

next chapter is devoted to the presentation of life and work of Josip Vošnjak. The central part of the thesis is a report that covers the work done on Wikipedia, Wikisource and Geopedia.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD.....	5
2	PREDSTAVITEV SPLETNIH VIROV.....	6
2.1	Wikipedija.....	6
2.2	Pravila, smernice in dogovori Wikipedije.....	7
2.3	Zanesljivost in natančnost vsebin na Wikipediji.....	8
2.4	Wikivir.....	9
2.5	Wikiverza.....	10
2.6	Geopedia.....	10
3	O JOSIPU VOŠNJAKU.....	11
4	JOSIP VOŠNJAK NA SPLETU.....	15
4.1	Josip Vošnjak na Wikipediji.....	15
4.2	Josip Vošnjak na Wikiviru.....	20
4.3	Josip Vošnjak na Geopediji.....	21
5	ZAKLJUČEK.....	22
6	VIRI IN LITERATURA.....	23
7	PRILOGE.....	25
7.1	Priloga 1: Josip Vošnjak na Wikipediji.....	25

7.2	Priloga 2 : Josip Vošnjak na Wikiviru.....	26
7.3	Priloga 3 : Josip Vošnjak na Geopediji.....	26

ZAHVALA

Za vso pomoč in nasvete pri izdelavi diplomske naloge se zahvaljujem mentorju, red. prof. dr. Miranu Hladniku.

Iskrena zahvala gre tudi moji družini in prijateljem za podporo skozi vsa študijska leta.

1 UVOD

Z vse hitrejšim razvojem tehnologije in vedno večjimi količinami informacij se pojavlja potreba po novih načinih organiziranja le teh. Enega takih predstavlja spletna enciklopedija Wikipedija. Wikipedija je zelo priljubljen in enostaven vir najrazličnejših informacij in znanja. Deluje po principu prostega dostopa in vsakemu uporabniku daje možnost, da prispeva in ureja vnose, kar omogoča ažurnost, ki ni primerljiva s tiskanimi oblikami enciklopedij. Velika prednost je ogromna baza porabnikov, ki skrbijo, da so obravnavane tudi teme, ki bi drugače bile spregledane ali označene kot nepomembne. Omenjene prednosti Wikipedije so hkrati tudi njene slabosti, saj podatki niso vedno točni zaradi vedno novega obnavljanja in dodajanja informacij, pa tudi pisci člankov niso nujno strokovnjaki. Vendarle je lahko Wikipedija ob preudarni uporabi dobro izhodišče za pridobivanje novih informacij in smernic za nadaljnje raziskovanje.

Namen diplomske naloge je urediti, medsebojno povezati in uskladiti informacije o Josipu Vošnjaku na treh spletnih virih: Wikipediji, Wikiviru in Geopediji. Diplomska naloga je sestavljena iz treh delov. V prvem delu diplomske naloge bodo predstavljeni vsi trije spletni viri Wikipedija, Wikivir in Geopedija. Naslednje poglavje je namenjeno predstavitvi življenja in dela Josipa Vošnjaka, ki je poznan zlasti kot zdravnik, ustanovitelj posojilništva, liberalni politik, državni in deželni poslanec ter eden najpomembnejših slovenskih dramatikov 19. stoletja. Osrednji del diplomske naloge zajema poročilo o mojem delu na Wikipediji, Wikiviru in Geopediji.

2 PREDSTAVITEV SPLETNIH VIROV

Wikipedija, Wikivir in Wikiverza poleg ostalih sestrskih projektov kot so: Wikislovar, Wikinavedek, Wikiknjige, Wikimedijina zbirka, Wikinovice, Wikimedijin inkubator in Meta-Wiki spadajo pod krovno fundacijo Wikimedia (Wikimedia Foundation, Inc.). (Wikivir: Fundacija Wikimedia)

2.1 Wikipedija

Wikipedija je večjezična internetno zasnovana enciklopedija s prosto vsebino, ki je začela obstajati 15. januarja 2001. Slovenska Wikipedija, ki je imela 8. septembra 2013 138.112 člankov, je bila ustanovljena 26. februarja 2002 na pobudo uporabnika Janija Melika. Ime Wikipedija izhaja iz zloženke dveh besed: wiki in enciklopedija. (Wikipedija: O Wikipediji)

Wikipedia se je začela razvijati kot komplementarni projekt Nupedie, ki sta ga zasnovala Jimmy Wales in Larry Sanger 9. marca 2000 ter ga licencirala pod lastno licenco Nupedia Open Content. Nupedija je bila prosto dostopna spletna enciklopedija, ki so jo z namenom, da bi bila čim bolj podobna tradicionalnim enciklopedijam oblikovali visoko kvalificirani prostovoljci oz. vodilni strokovnjaki na svojem področju. Poleg tega sta oblikovala stroge kriterije za sprejem člankov in postopek strokovnega recenziranja. Produkcija člankov je potekala zelo počasi in ni bila tako zelo prosta, kot so sprva predvideli. V začetku leta 2001 sta se Wales in Sanger seznanila z WikiWikiWeb programsko tehnologijo, ki je omogočila prosto dostopne spletne enciklopedije Wikipedije. Programsko tehnologijo WikiWikiWeb je leta 1994 razvil W. Cunningham. Bistvena inovacija te tehnologije je, da je uporabnikom brez predhodne prijave omogočeno hitro urejanje strani. Tako je bil po predlogu Larryja Sangerja na mailing listi 10. januarja 2001 ustvarjen Wiki kot stranski projekt in dopolnitev Nupedie s pomočjo katerega bi pospešili postopek ustvarjanja člankov. Wikipedia je uradno začela delovati 15. januarja 2001, kot angleška verzija na <http://www.wikipedia.com/>. Projekt Wikipedia sedaj nadzoruje neprofitna organizacija Wikimedia Foundation, ki jo je 20. junija 2003 ustvaril Jimmy Wales iz Wikipedie in Nupedie ter je od 10. januarja 2006 zaščitena znamka. Wikipedia ima več kot 6 milijonov člankov v 250 jezikih. Samo v angleškem jeziku, je člankov več

kot milijon in pol. Wikipedija je sedaj na lestvici enajstih najbolj obiskanih spletnih strani po celem svetu. (Wikipedija: O Wikipediji)

2.2 Pravila, smernice in dogovori Wikipedije

Wikipedijina največja prednost in hkrati pomanjkljivost je odprtost. Omenjeno spletišče WikiWiki s preprostim klikom na povezavo »uredi«, ki je na vseh straneh Wikipedije, z izjemo nekaj zaščitenih strani omogoča, da lahko vsakdo kadarkoli piše, ureja in vsebinsko, slogovno ali jezikovno izboljšuje katerikoli članek. V nasprotju z drugimi enciklopedijami pisci člankov Wikipedije namreč niso nujno strokovnjaki in jim pred izdelavo članka ali urejanjem že obstoječega ni potrebno skozi noben formalni postopek. (Wikipedija: O Wikipediji)

V Wikipediji so v ta namen oblikovali vrsto pravil in smernic, ki služijo kot orodje za doseganje končnega skupnega cilja, ki je: » ... *ustvariti prosto enciklopedijo — pravzaprav največjo enciklopedijo v zgodovini tako po širini kot po globini. Prizadevamo si tudi, da bi bila Wikipedija zanesljiv vir.*« Pravila, ki govorijo o tem, kako naj bodo članki oblikovani in njihova razlaga se neprestano spreminjajo. Vseskozi se o pravilih razpravlja in sprejema nova na pogovornih straneh, na Meta-Wikipediji, na dopisnih seznamih ter na strani Pogovor o Wikipediji: Pravila in smernice. Navedeno je, da ni potrebno prebrati vseh pravil Wikipedije preden uporabnik želi prispevati, vendar je zelo zaželeno in tudi koristno. (Wikipedija: Pravila in smernice)

Ob zagonu je imela Wikipedija zelo malo jasno določenih pravil. Eno prvih in najbolj znanih je bilo »Ignore all rules (Prezri pravila)«. Larry Sanger je pravilo razložil takole: »Če vas pravila pri izboljševanju oz. ohranjanju kakovosti Wikipedije ovirajo, jih prezrite. To pa seveda ne velja, kadar slogovne smernice ovirajo vašo lenobo.« To pravilo podpira tudi izjava na strani Wikipedije: *To načelo je osnovno načelo delovanja Wikipedije z dolgo tradicijo ter globokim in subtilnim pomenom. Ob urejanju je potrebno to upoštevati in se v dvomu najprej pogovoriti na pogovornih straneh.* (Wikipedija: Prezri pravila)

Wikipedija je poleg nekaj drugih mehanizmov, ki pomagajo uporabnikom pri kvalitetnem urejanju enciklopedije postopoma razvila tri glavne vrste pravil, ki se med seboj dopolnjujejo, vendar ima vsaka vrsta pravil svojo funkcijo: Eseji, Smernice in Pravila. (Wikipedija: Pravila in smernice)

Vsa uradna pravila in smernice Wikipedije temeljijo na petih nespremenljivih stebrih:

- Wikipedija je enciklopedija.
- Stališče je nepristransko.
- Wikipedija je prosta enciklopedija.
- Pravilo dvoboja piscev.
- Wikipedija nima strogih pravil. (Wikipedija: Pet stebrov)

Že od samega začetka delovanja na Wikipediji obstajajo tri temeljna načela, ki so nespremenljiva in na katerih temeljijo vsa iz njih izpeljana pravila, smernice in ostala navodila uporabnikom. Teh treh načel se morajo držati vsi uporabniki in niso odprta za urejanje. Tri temeljna načela so:

1. nepristranskost (Wikipedija: Nepristranskost),
2. preverljivost (Wikipedija: Preverljivost),
3. brez izvirnega raziskovanja (Wikipedija: Brez izvirnega raziskovanja).

Obstaja tudi Slogovni priročnik po katerem naj bi se zgledovali vsi, ki pišejo ali urejajo članke. V slogovnem priročniku so navedena pravila kako: navajati literaturo, citirati, pisati zgodovinske obletnice, navajati datume, dodati zunanje povezave. (Wikipedija: Slogovni priročnik)

2.3 Zanesljivost in natančnost vsebin na Wikipediji

Poleg omenjenih pravil, smernic in dogovorov ima tudi sistem MediaWiki, ki poganja Wikipedijo razvitih vrsto varnostnih mehanizmov. Ogromna baza uporabnikov oz. »urednikov« z raznolikim osebnim ozadjem in posledično minimalnimi regionalnimi in kulturnimi vplivi prispeva k objektivnosti in onemogoča, da bi določene skupine vsiljevale svojo cenzuro oz. izpostavljale svoje nazore. Hkrati pa ogromen krog uporabnikov zagotavlja tudi izjemno dobro pokritost tem. MediWiki sistem omogoča registriranim uporabnikom, da dodajo članke na t.i. Watchlisto in imajo tako neposreden vpogled v vse

spremenbe, ki so se nedavno zgodile v člankih na njihovi listi. Uporabniki lahko z uporabo označb, »tagov« npr. {{nereferencirani članek}}, {{pristransko}} {{popravi}}, opozarjajo na določene probleme ali »prijavijo« določeno stran kot primerno za pregled vsebine oz. očiščenje le te. Brisanje člankov je uporabnikom onemogočeno in je omejeno le na administrativno osebje, ki briše članke le izjemoma, se pravi v primerih, ko gre za zakonske ali druge nepredvidljive težave. Vse spremembe pa se zabeležijo v zgodovini strani ter med zadnjimi spremembami. (Wikipedia: Uvod)

Na temo Wikipedije v slovenskem prostoru je pisala tudi Manca Noč. V diplomski nalogi je na vzorcu naključnih člankov, ki je predstavljal povprečje člankov Wikipedije ugotovila, da je velik del člankov škrbin ali kratkih člankov z minimalnim številom referenc, zato so morda s tega vidika ugovori in zadržki proti Wikipediji s strani stroke upravičeni. Vendar je poudarila, da Wikipedije ne moremo kategorično zanemariti, saj uredniški odbor članke, ki izstopajo tako po celoviti obravnavi teme kot po podprtosti z ustreznimi referencami ustrezno označi in uvrsti med Izbrane članke, ki se dosledno držijo pravil in predstavljajo vzor vsakemu avtorju. Poudarila je uporabnost Wikipedije tudi v znanstvene namene in sicer kot portal do znanstvenih virov, ki jih najdemo v referencah člankov in omogočajo nadaljnje raziskovanje, seveda ob primerni kritičnosti. (Noč, 2011)

2.4 Wikivir

Wikivir je eden izmed projektov, ki jih poganja neprofitna fundacija Wikimedija. Projekt služi kot odprto skladišče izvornih besedil v kateremkoli jeziku, ki jih lahko vsakdo ureja:

- knjige - leposlovje, znanstvene, leksikone, slovarje, enciklopedije ...
- listine - dopise, deklaracije, ustave, statute ...
- pisma - korespondence avtorjev ...
- posamezna besedila - pesmi, črtice, novele, osnutke ...
- arhivsko gradivo
- kakršnakoli druga besedila.

Pri delu na Wikiviru je potrebno spoštovati določena pravila. Upoštevati je potrebno zlasti avtorske pravice. Najbolj zaželena besedila za vnos so tista v javni lasti pod dovoljenjem GFDL. Na Wikiviru trenutno delujeta tudi dva študentska projekta: Slovenska leposlovna

klasika in Zbirka slovenskih mladinskih leposlovnih besedil. Slovenski Wikivir je 23. 5. 2013 vseboval 9.585 različnih virov. (Wikivir: Glavna stran)

2.5 Wikiverza

Wikiverza je prosta univerza in ena od projektov fundacije Wikimedie, ki je zasnovan večjezično in jo lahko ureja vsakdo. Za razliko od Wikipedije je namenjena predvsem izobraževanju, saj ponuja študijsko gradivo, vaje itd. Slovenska različica Wikiverze je nastala 27. marca 2012, od takrat je nastalo (do 27. 8. 2013) že 357 člankov in drugih prispevkov.

2.6 Geopedia

Geopedia je skupni projekt podjetja Cosylab, d. d. in Umanotere, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj, ki je med drugim namenjen ozaveščanju javnosti o podnebnih spremembah in varovanju okolja.

Geopedia je nastala 17. 5. 2007 in je prvi interaktivni, tematski atlas, ki uporabnikom omogoča dodajanje in urejanje prostorskih podatkov na področju Republike Slovenije. Posebnost Geopedije je, da omogoča pregledovanje več prostorskih slojev hkrati. Deluje po enakem principu kot Wikipedia, saj se s stalnim urejanjem najrazličnejših vsebin njena baza podatkov nenehno širi. Vsebuje preko 2000 različnih javno dostopnih prostorskih slojev, ki so po vsebini združeni v skupine oz. zbirke vse od rekreacije, fotografije, športa, turizma, vremena itd. Geopedija omogoča pregledovanje, poizvedovanje, urejanje, prostorske analize, pregled statistike itd. Ti podatki so na voljo za uporabo najrazličnejšim skupinam uporabnikom, tudi strokam kot so: gradbeništvo, geodezija, geologija in ostalim, ki pri svojem delu potrebujejo prostorske podatke. Uporabniki lahko zgolj spoznavajo raznolikosti Slovenije ali pa soustvarjajo vsebine z dodajanjem vsebin v obstoječe sloje ali pa z ustvarjanjem novih slojev. (Geopedia: O projektu)

3 O JOSIPU VOŠNJAKU

Josip Vošnjak se je rodil kot tretji otrok v premožno in ugledno trško družino usnjarskega mojstra in posestnika Mihaela ter njegove žene Jožefe r. Krischan (Križan) v Šoštanju. Leta 1840 je začel obiskovati nižjo šolo v Šoštanju, kjer ga je poučeval znani »vzorni učitelj« (Musterlehrer) Peter Musi in zaključil tri razrede. (Hudales, 1984, 3–4) Šolanje je nato nadaljeval v Celju, kjer je med leti 1843–1846 obiskoval Glavno šolo in zaključil dva razreda gimnazije v Celju. Po prejeti štipendiji je med leti 1846–1850 nadaljeval šolanje na gimnaziji v Gradcu in nato v letih 1850–1852 z odliko zaključil v gimnaziji na Dunaju. Tu je leta 1852 začel s študijem medicine, ki ga je uspešno zaključil leta 1857. V naslednjem letu je bil promoviran v doktorja medicine in nato še doktorja kirurgije. Zdravniški poklic je opravljal v večih krajih. V Šoštanju (1858–1859), Ljubljani (1859, 1861, 1872–1895), Kranju (1859–1861), Slovenski Bistrici (1861–1870) in Šmarju pri Jelšah (1870–1872). (Hudales, 1984, 4) Zadnjo službo v Ljubljani, primarija deželne prisilne delavnice, je obdržal do upokojitve, potem pa se je preselil na posestvo na Visolah pri Slovenski Bistrici, kjer je živel vse do smrti 21. 10. 1911. (Koblar, 2009)

Zelo aktiven je bil v Društvu slovenskih pisateljev, Narodnem društvu, Glasbeni matici, Dramatičnem društvu, Družbi sv. Cirila in Metoda. Opravljal je tudi delo tajnika delniške družbe Narodna tiskarna. Leta 1868 pa je bil med ustanovitelji časopisa Slovenski narod. (Koblar, 2009)

Bil je med najvidnejšimi zdravniki na Kranjskem in aktiven član v kranjskem Društvu zdravnikov. Večkrat je tudi predaval na društvenih sestankih, kot primer lahko navedemo dva članka *Kolera* (1868) in *O koleri* (1887). Zavzemal se je tudi za gradnjo nove deželne bolnice v Ljubljani in za ureditev zdravniškega pokojninskega sklada. (Koblar, 2009) V času njegovega mandata v kranjskem deželnem zboru (1878–1895) je vodil zdravstveni referat in dosegel zakon o stalnosti deželnih zdravnikov. Med leti 1883–1895 je bil član zdravstvenega sveta. Leta 1863 je izdal knjigo *Poduk o človeku ali Kratek razklad človeške anatomije in fiziologije*. V tem sklopu lahko omenimo še njegove članke na temo zdravstvene stroke: *Perva pomoč v smertnih nevarnostih* (1878), *Kaj človeštvo prideluje in uživa* (1887), *Dolgost človeškega življenja* (1889) itd. (Koblar, 2009)

Za politiko se je Vošnjak začel zanimati šele leta 1861 v Kranju, kjer se je v tem času naučil tudi knjižne slovenščine. (Koblar 2009). Takrat se je seznanil z najbolj znanimi slovenskimi narodnjaki, tudi z Bleiweisom. Bil je eden izmed vodilnih slovenskih politikov v šestdesetih in sedemdesetih letih, eden izmed glavnih organizatorjev slovenske stranke na Štajerskem in glavni steber liberalne stranke. Bil je poslanec v štajerskem deželnem zboru med leti 1867–1878, dunajskem državnem zboru med leti 1873–1885 in kranjskem deželnem zboru med leti 1877–1895. Sprva je bil politično najbolj aktiven na Štajerskem, kjer se je povezoval s krogom takratnih štajerskih rodoljubov in se med njimi kmalu uveljavil kot agitator ob volitvah, govornik, pisec političnih programov in številnih člankov, ki jih je objavljajl v Kranjskih rokodelskih novicah in Slovencu. (Hudales 1984, 5) Vseskozi si je prizadeval za Zedinjeno Slovenijo in je aktivno sodeloval pri organizaciji taborov med leti 1868–1869. Iz tega časa je pomembna brošura *Slovenski tabori* (1869). (Koblar 2009) Po svojem političnem prepričanju je bil Vošnjak liberalec in je že leta 1864 v svoje politične proglase vpletel liberalna gesla o svobodomiselnosti in zahteval svobodo združevanja in shajanja, večje politične svoboščine v tisku, sodstvu itd. Vse naštetu je tudi v njegovi brošuri *Slovenci, kaj čemo?* (1867) Vse do osemdesetih let je imel vodilno vlogo v novi slovenski liberalni politiki. (Hudales, 1984, 7–8) V času nastopa Taaffejeve vlade (1879) je bil najaktivnejši državni poslanec. Politični nasprotniki staroslovenci so celoten nasprotni mladoslovenski liberalni tabor poimenovali kar za »vošnjakovce« in sestavili parolo: »Koder vošnjakovci hodijo, trava ne raste«. Cilj njegovega političnega delovanja je bil prebuditi kmeta, ki je bil zanj temelj vsakega naroda. Kot poslanec se je boril za napredek šolstva, splošno volilno pravico, uveljavljanje slovenskega jezika, razvoj zdravstva. Zavzemal se je za gradnjo nove deželne bolnice. Zaslužen je za sprejetje zakona o zdavstvenem pokojninskem skladu, leta 1888 v kranjskem deželnem zboru, ki je zagotovil zdravnikom pravico do pokojnine. Po Jurčičevi in Bleiweisovi smrti leta 1881 je začel njegov vpliv upadati. V letu 1887 in 1888 je Vošnjak sicer še bil odgovorni urednik Slovenskega naroda, do leta 1895 je bil tudi še kranjski deželni poslanec in odbornik, v novi liberalni stranki pa ni več sodeloval. Uveljavila se je nova generacija politikov (Kersnik, Hribar, Šuklje, ...). Leta 1885 se je upokojil in hkrati opustil vse svoje politične funkcije. (Hudales, 1984, 8)

Poleg političnih člankov, volilnih proglasov in brošur je v sedemdesetih letih pisal tudi izrazito praktične narodno-gospodarske članke in samostojne knjige, v katerih se je pisal o gospodarskih problemih in se veliko posvečal kmečki agrarni problematiki. Skupaj z bratom Mihaelom Vošnjakom se je zavzemal ustanovitev posojilnic (zadružnic), ki bi pomagale rešiti resne socialne probleme kmetov. Napisal je mnogo knjig o kmetovanju in se teoretično ukvarjal z agrarnim vprašanjem. Ena njegovih svetovnonazorskih značilnosti je bil antisemitizem, ki ga je povezoval z gospodarskimi razlogi, saj je imel Jude za predstavnike brezdušnega liberalnega kapitalizma. Zanimal ga je tudi spiritizem. (Koblar 2009)

Od leta 1868, ko je v Slovenskem narodu prvič pisal o nujnosti ustanavljanja hranilnic in posojilnic, se je v številnih člankih, pa tudi v praksi, zavzemal za trdnejšo gospodarsko in finančno organizacijo Slovencev. Tej temi je posvetil vrsto člankov in teoretičnih del: *Posojilnice na pomoč kmetskemu ljudstvu* (1872), *Zadruge z neomejenim poroštvom* (1876), *Hranilnice in posojilnice na kmetih* (1876), *Posojilnične zadruge* (1875) itd. (Hudales, 1984, 12)

V narodnogospodarskih člankih za Letopis Matice Slovenske se je loteval socialne tematike, sem spadajo razprave: *Ob agrarnem vprašanji* (1884), *Socialni problemi in kmetski stan* (1885), *Zakaj peša kmečki stan* (1886), *O gospodarskih šolah* (1890) itd. Pomembna je bila njegova knjiga *Umno kletarstvo, Slovenskim vinorejcem v poduk* (1873), ki je ob izidu predstavljala najobsežnejše izvirno delo o vinogradništvu. (Koblar, 2009)

Vošnjak je veliko prispeval tudi k slovenskemu leposlovju, publicistiki in kulturi. Zaslužen je, da je Avstrija leta 1880 sprejela njegovo resolucijo o uvedbi slovenščine v srednje šole na Kranjskem, Spodnjem Štajerskem, Koroškem, Primorskem in v Trstu. Po letu 1880 je začel pisati tudi leposlovje, ukvarjal se je s pisanjem dram, povesti, romanov, vendar je kot pisatelj malo manj znan. Objavljal je predvsem v Ljubljanskem zvonu, Slovanu in Mohorjevi družbi, hkrati pa je do njegove smrti leta 1911 izšlo še 12 njegovih del v samostojnih knjižnih izdajah. (Hudales 1984, p. 1984, p. 12)

Pisal je kmečke povesti z versko, vzgojno, socialno in politično vsebino, ki jih je objavljajal zlasti pri Mohorjevi družbi. K pisanju kmečkih povesti ga je vzpodbudil Andrej Einspiller. Vošnjak je pisal kmečke povesti s stališča mestnega človeka in je bolj po občutku popisoval dogodke, ki so se zgodili, o tem je pisal tudi v Spominih (Vošnjak 1982, 167).

Napisal je povesti: *Dva soseda* (1888), *Obsojen* (1889), *Ti očeta do praga, sin tebe čez prag* (1890), *Blagor usmiljenim* (1891), ki jo je objavil pod psevdonimom J. M. Dravinjski, *Blagor žalostnim* (1894) in *Blagor mirnim* (1902). V mohorjanskih Slovenskih večernicah je objavil dve daljši povesti *Troje angeljsko čaščenje* 1886 in tik pred smrtjo še *Navzgor – Navzdol* (1909). Pod psevdonimom J. Skalec je v Slovenskem narodu objavil noveli *Prvi poljub* in *Na črni zemlji*. Konec leta 1888 z letnico 1889 je bil izdan Vošnjakov roman *Pobratimi*. (Koblar 2009) Še pred izidom romana pa se je, zlasti na pobudo Pavla Turnerja, vse bolj usmerjal v dramatiko. Pisal je domoljubne in socialne komedije. V letih od 1886–1893 je napisal 11 iger, od katerih so bile uprizorjene *Pene* (1889), *Svoji k svojim* (1889), *Ministrovo pismo* (1889), *Lepa vida* (1893), *Premogar* (1894), ki je bila prva socialna drama pri nas, in *Pred sto leti* (1989). Veseloigri *Ženska zmaga* in *Resnica oči kolje* (1893) ter drama *Doktor Dragan* (1894) za časa njegovega življenja niso bile uprizorjene. Njegova dramska dela so bila namenjena predvsem slovenskemu meščanstvu. *Lepa Vida* je naša prva resnično psihološka drama, prvi korak v moderno dramatiko. (Koblar, 1972, 141) Najpomembnejši Vošnjakov spisi so spomini, kjer je opisal svoje življenje in delo ter skušal predstaviti svoj pogled na politično dogajanje v drugi polovici 19. stoletja. (Koblar 2009)

4 JOSIP VOŠNJAK NA SPLETU

Moje delo se je pričelo z zbiranjem in prebiranjem literature o Josipu Vošnjaku. Za pridobivanje in iskanje informacij sem uporabila naslednje spletne vire:

- Cobiss, omrežni katalog slovenske virtualne knjižnice – <http://cobiss.izum.si/>
- Digitalna knjižnica Slovenije (dLIB) – <http://www.dlib.si/>
- Slovenski biografski leksikon – <http://ezb.ijs.si/fedora/get/sbl:sbl/VIEW/>
- Šaleški biografski leksikon – <http://www.saleskibiografskileksikon.si/>
- Seznam diplomski nalog iz slovenske književnosti po 1950 – <http://wffl.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/default.htm>
- Slovenska kmečka povest – <http://wffl.ff.uni-lj.si/slovjez/mh/kmpov/>
- Hladnikove literarnovedne knjige in razprave – http://lit.ijs.si/hlad_bib.html
- Register nepremične kulturne dediščine – <http://rkd.situla.org/>

4.1 Josip Vošnjak na Wikipediji

Na osnovi obnovljenega znanja in drugih, na novo pridobljenih informacij, sem najprej začela z urejanjem članka na Wikipediji. Najprej sem si uredila dostop do strani ter se seznanila s pravili in smernicami (Wikipedija: Pravila in smernice) ter s slogovnim priročnikom (Wikipedija: Slogovni priročnik).

Članek o Josipu Vošnjaku je na Wikipediji že obstajal, obsegal je glavo, fotografijo avtorja ter poglavja Življenje, Delo, Dela in Viri, zato ga je bilo potrebno le urediti, ustrezno dopolniti in povezati. Najprej sem po navodilih za pisanje biografskega članka (Wikipedija: Biografski članek) preverila strukturo članka. Večina biografskih člankov naj bi sledila naslednjemu vrstnemu redu:

- infopolje

- uvodna vrstica,
- uvodni odstavek,
- jedro besedila (razdeljeno na poglavja: življenje in delo, ter navedba del v ločenem poglavju),
- viri in opombe (uporaba predloge {{[opombe](#)}} avtomatizira pregled uporabljenih vmesnih navedb virov in opomb znotraj besedila),
- Literatura (navedba literature, ki je uporabljena za vire oz. je pomembna za boljše razumevanje obravnavane teme),
- Glej tudi (v to poglavje se vpiše gesla, ki niso omenjena v besedilu, a lahko pripomorejo k boljšemu razumevanju obravnavane teme)
- Predloge (predloge, ki med seboj povezujejo članke iste teme)
- Škrbinske predloge,
- {{[lifetime](#)}} oz. {{[defaultsort](#)}},
- Kategorije,
- {{[Link FA](#)}} (povezava na Izbrane članke drugih WP),
- {{[zvezdica](#)}} (oznaka Izbranega članka na :sl),
- Interwiki.

Geslo oz. osnovno poimenovanje osebe na katero se članek nanaša, torej Josipa Vošnjaka je bil ustrezno naveden. Tudi razločevalna stran za priimek Vošnjak je že bila narejena in povezana s člankom. Dodala sem dva njegova psevdonima. Pod psevdonimom J. Skalec je leta 1873 izdal prozni deli *Prvi poljub* in *Na črni zemlji*, leta 1889 pa še kratko zgodbo *Quasimodo*. Objavljal je tudi pod psevdonimom J. M. Dravinjski in sicer leta 1892 povest *Blagor usmiljenim*. Slika je bila povsem ustrezno dodana s predlogo bioslika na začetku članka in prikazana v skrajnem zgornjem desnem kotu članka. Standardizirana prva vrstica je povsem ustrezala zahtevam in tudi podatki so bili točno navedeni, izbrisala sem le vejici med datumom in letnico rojstva.

Vsebinski del biografskega članka naj bi zajemal poglavja: Življenje, Delo, Dosežki, Priznanja in nagrade ter V umetnosti. Izpustila sem poglavje V umetnosti, ker je to

poglavje mišljeno bolj pri mitoloških osebnostih in poglavje Dosežki, ker so ti podatki smiselno umeščeni že v poglavje Delo. Glede posebnega poglavja za Priznanja in nagrade sem bila v dvomu ali jo sploh uvesti, Josip Vošnjak je bil namreč častni meščan mesta Šoštanj. Dodala sem poglavji Zunanje povezave in Poimenovanja ter poglavje Viri ustrezneje preimenovala v Viri in literatura in poglavje Dela v Bibliografija.

Članek je že bil umeščen v obvezni kategoriji Rojeni leta 1834 in Umrli leta 1911 ter kategorije Slovenski politiki, Slovenski pisatelji in Diplomiranci Univerze na Dunaju. Dodala sem kategorijo slovenski zdravniki. Vnos podatkov o rojstvu in smrti v geslo dan v letu je že bil narejen, enako sem storila za geslo leta.

Življenje

Poglavje Življenje sem prebrala in preverila ali so navedeni bistveni podatki o življenju Josipa Vošnjaka. Točnost podatkov sem preverila v literaturi o Josipu Vošnjaku. Podrobneje sem pregledala zlasti monografijo Josip Vošnjak, ki jo je napisala Malina Schmidt-Snoj, članek v Biografskem leksikonu, članek v Šaleškem biografskem leksikonu in obletniški katalog, ki ga je napisal Jože Hudales.

Dodala sem podatke o njegovi družini, saj ima rod Vošnjakov pestro zgodovino in se je več njegovih članov udejstvovalo v javnem življenju. Obstajajo hipoteze po katerih naj bi bili Bošnjaki, begunci iz Bosne, ki so se naselili v Vitanju. Zanesljivi podatki o rodu segajo v leto, ko se je Josipov prapraded Anton (†1740) preselil iz Vitanja v Šoštanj, kjer so se tudi naslednje generacije ukvarjale z usnjem, tako se je ta dejavnost povečala in razvila v pravo tovarno, ki je v letu 1939 slavila svojo 150-letnico kot najstarejša in največja usnjarna v Kraljevini Jugoslavije. Vendar se Josip Vošnjak ni nikoli ukvarjal z usnjem. (Schmidt-Snoj, 2003, 11). Pomembno pa je dejstvo, da se je Vošnjak rodil v premožno trško družino, kar je precej vplivalo na njegovo nadaljnje življenje, saj je imel možnost izobraževanja in celo prosto izbiro pri izbiri študija. (Schmidt-Snoj, 2003, 14).

Pri njegovem šolanju sem dodala, da je bil Josip Vošnjak v nižji šoli, ki jo je začel obiskovati v Šoštanju leta 1940, učenec Petra Musija (1799–1875). Peter Musi je bil eden

najbolj znanih in priznanih učiteljev na slovenskem narodnem ozemlju. Pri osemindvajsetih letih je dobil naziv »zgodni učitelj« in odlikovan z zlatim zaslužnim križcem zaradi izjemne prizadevnosti in uspešnosti pri praktičnem šolskem delu. (Schmidt-Snoj, 2003, 15–24).

Poenotila sem tudi zapisovanje letnic, ki so bile prej zapisane kot 1843–1946 ali 1843–46, odločila sem se za prvo možnost. Sicer pa raznih manjših popravkov v tem razdelku nisem naredila večjih posegov, saj so bili po mojem mnenju zajeti in korektno podani bistveni podatki.

Delo

Podatke o poglavju sem preverila in uskladila s podatki iz literature. Naredila sem le nekaj manjših popravkov in dopolnitev. Izbrisala sem npr. stavek o tem, da je opravljal zdravniški poklic zato, da si je zagotovil osnovno materialno preživetje, ki je bil po mojem mnenju nepotreben in neustrezen.

Bibliografija

Za podatke o avtorjevem delu sem najprej pogledala v Cobiss, kjer sem iskala po avtorju in dobila 35 zadetkov. Zadetke, sem povezala z že navedenimi deli, nekaj pa sem jih ponovno dodala. Nato sem pregledala še dLib in dodala dela in povezave. V literaturi o Josipu Vošnjaku sem poiskala dela in dopisala manjkajoče. Josip Vošnjak je bil poleg leposlovnih del avtor številnih prispevkov, ki ne sodijo pod leposlovje. Bil je avtor mnogih strokovnih razprav, člankov (o vinogradništvu, zdravstvu, gospodarstvu, hranilništvu itd.). Pisal je tudi literarne prispevke, spremne besede ter celo besedilo za uglasbeno pesem. Poglavje Bibliografija sem tako zaradi preglednosti razčlenila na pet razdelkov: Proza, Dramatika, Strokovne razprave in članki, Spominska proza, Ostalo. Dela sem navajala kronološko po letnici naraščajoče. V poševnem tisku sem navajala dela, ki so izšla kot samostojne publikacije.

Poimenovanje

Dodala sem poglavje Poimenovanje. Pod to kategorijo sem uvrstila Knjižnico Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici in dodala povezavo na njeno uradno spletno stran. V register

za iskanje nepremične kulturne dediščine sem vnesla priimek Vošnjak, dobila sem 16 zadetkov, od katerih se jih je nekaj navezovalo na Mihaela Vošnjaka ali na družino Vošnjak in torej niso bili ustrezni. Na Josipa Vošnjaka se je navezoval le zadetek v katerem je bila popisana visokopritlična stanovanjska hiša v kateri je živel Josip Vošnjak, odločila sem se, da ta podatek uvrstim pod zunanje povezave in ga povežem z Geopedijo. Uporabnik Žiga je dodal med poimenovanja tudi ulico Josipa Vošnjaka v Ljubljani. Pravilnost tega vnosa sem preverila v monografiji Zgodovina Ljubljanskih uličnih imen, kjer je navedeno, da je ulica poimenovana po politiku in pisatelju Josipu Vošnjaku. (Valenčič, 1989, 159). Po Josipu Vošnjaku se imenujeta še ulica v Šmarju pri Jelšah, ki sem jo prav tako navedla.

Viri in Literatura

Poglavje Viri sem ustrezneje preimenovala v Viri in literatura. V tem poglavju je bilo nekaj gradiva že citiranega, vendar je bilo potrebno citate poenotiti in urediti. V Cobissu sem pod iskalno zahtevo ključne besede vnesla Josip Vošnjak in dobila 92 rezultatov. Pregledala sem gradivo in gradivo, ki sem ga uporabila za dopolnjevanje članka navedla in povezala na Cobiss.

Zunanje povezave

K poglavju Zunanje povezave sem dodala povezave na:

- Članek o Josipu Vošnjaku v Slovenskem biografskem leksikonu:
<http://nl.ijs.si/fedora/get/sbl:4454/VIEW/>;
- Avtorjeva dela v zbirki [Digitalne knjižnice Slovenije](#):
<http://www.dlib.si/results/?query='contributor%3djosip+vo%C5%A1njak'&pageSize=25>;
- Portal Literatura: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Portal:Literatura>;
 - Članek o Josipu Vošnjaku v Šaleškem biografskem leksikonu:

<http://www.saleskibiografskileksikon.si/index.php?action=view&tag=322;>

- [Diplomske naloge na temo Josip Vošnjak](#), ki so bile napisane na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani:

<http://www.ff.uni-lj.si/hp/dnsk/a.exe?name=dnsk&expression=josip+vo%B9njak>

Dodala sem še diplomsko delo, ki je nastala na Univerzi v Kopru. (Tjaša Škrinjar: *Spominska proza Josipa Vošnjaka*. Koper: Fakulteta za Humanistične študije, 2012.).

- Geopedijo (Doprni kip Josipa Vošnjaka v spominskem parku v Šoštanju, Josipa Vošnjaka v Zgornji Ložnici, Spominska plošča Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici, Dom Josipa Vošnjaka v Visolah pri Slovenski Bistrici).

4.2 Josip Vošnjak na Wikiviru

Na Wikiviru še ni bilo ustvarjenega članka o Josipu Vošnjaku, zato sem ga na novo ustvarila. Članek sem razdelila na pet razdelkov: Proza, Spominska proza, Dramatika, Strokovne razprave in članki, Ostalo ter O življenju in delu Josipa Vošnjaka. Dodala sem povezave na cobiss in dLib, povezala sem tudi že obstoječa besedila na Wikiviru *Prvi poljub: Izvirno-slovenska novela*, *Na črni zemlji Izvirno-slovenska novela* ter *Korespondenca dr. Jos. Muršca*. V vseh razdelkih sem dela navajala kronološko po letnici naraščajoče. Ob navajanju del se je pojavila dilema kako navesti naslov del, kadar podnaslov zajema vrstno oz. zvrstno oznako dela. Odločila sem se jo navesti kot podnaslov. Kasneje sem navajanje del popravila. V povezavah sem izbrisala podnaslove in razločevanje med avtorji, kjer niso bila potrebna kot npr. v primeru proze *Quasimodo* **"[[Quasimodo]]"*, *kratka zgodba (1889)*, saj je zelo verjetno, da se vsaj v slovenski književnosti takšen naslov ne pojavlja pogosto. Medtem ko sem npr. v primeru drame *Lepa Vida*, zaradi pogostosti v slovenski književnosti razločevanje po avtorju ohranila **"[[Lepa Vida (Vošnjak)|Lepa Vida: Drama v petih dejanjih]]"*. Podnaslove sem zapisala z

veliko začetnico. Pri dramskih delih sem v primerih kadar nisem zasledila letnice nastanka dela navedla letnico uprizoritve, kar sem seveda poudarila. Prav tako pa sem popravila navajanje del v ležečem tisku, ki sem ga ohranila v primerih, v primerih ko gre za monografije. V zadnje poglavje z naslovom O življenju in delu Josipa Vošnjaka sem po dogovoru s profesorjem M. Hladnikom vnesla le starejše vire in literaturo, ki je dostopna na dLibu in ni dostopna na ostalih spletnih straneh. V to poglavje sem uvrstila zlasti obsežnejše kritike, ocene literarnih pa tudi neliterarnih del, obletniške članke itd. Zaradi pogostega pojavljanja priimka Vošnjak, pojavljala sta se zlasti Josipov brat Mihael in Josipov nečak Bogumil, je bilo zadetkov ob iskanju »Vošnjak« in išči po besedilu precej okoli 10 000. Prepričana sem, da bi v to poglavje spadala še marsikatera navedba, ki sem jo ob klikanju morda zgrešila ali pa sem napačno presodila o pomembnosti podatkov. Članek Igorja Grdine, Avtobiografija pri Slovencih v 2. Polovici 19. stoletja, je na spletnih straneh slavistične revije (<http://www.srl.si/index.php?id=arhiv>) le naveden in povezan na Cobiss in dLib, zato sem ga ohranila.

Na koncu članka sem dodala povezavo k avtorjevim delom na dLibu. Članek sem uvrstila v kategorije Avtorji-V, Slovenski avtorji, Drame, Proza.

4.3 Josip Vošnjak na Geopediji

Josip Vošnjak je bil rojen v Šoštanju, kjer je danes v spominskem parku njegov doprni kip, ki sem ga fotografirala ter fotografije in ostale podatke vnesla v Geopedijo v sloj Literarni spomeniki. V omenjen sloj sem vnesla in določila tudi lokacijo groba, ki se nahaja v Zgornji Ložnici (sv. Venčesl), prepisala sem epitaf, ki ga je Vošnjak sam sestavil ter dodala tudi fotografiji samega plošča in nagrobne plošče. Dodala sem tudi spominsko ploščo, ki se nahaja v preddverju Knjižnice Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici in je posvečena narodnim buditeljem, med drugimi tudi Josipu Vošnjaku. Pri vnosu besedila na spomeniku se je pojavila težava, saj vnesenega napisa ni bilo mogoče shraniti. Po mnogih poizkusih sem ugotovila, da je bil napis predolg, zato sem ga vnesla le toliko kot je omogočalo okence. V celoti ga navajam tukaj: V NAŠEM SPOMINU ŽIVIJO NEUTRUDNI NARODNI BUDITELJI DR. JOSIP VOŠNJAK 1834–1911 PISATELJ IN POLITIK DR. JANKO SERNEC 1834–1909 POLITIK DR. JOSIP SERNEC 1844–1925 POLITIK IN GOSPODARSTVENIK LOVRO STEPIŠNIK 1834–1912 ZBIRALEC

NARODENEGA BLAGA BUDILI STE NAROD SLOVENSKI, K OMIKI MU KAZALI
POT: HVALEŽEN SPOMIN NAJ ŽIVI V SRCIH BODOČIH RODOV. SLOVENSKA
BISTRICA, 1984 - OB 150-LETNICI KULTURNA SKUPNOST IN OBČANI

V registru nepremične kulturne dediščine sem pod iskalnimi pogoji Vošnjak našla naveden Dom Josipa Vošnjaka na Visolah, katerega lokacijo sem prav tako vnesla na Geopedijo. (<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?Esd=7079>) Vse omenjeno sem povezala tudi na Wikipedijo.

5 ZAKLJUČEK

Članek o Josipu Vošnjaku je bil na Wikipediji sicer že prej dobro zastavljen, podatki so bili točni, vendar je bilo kljub temu potrebno na nekaterih mestih presoditi o tehtnosti posameznega podatka in izbrati le najpomembnejše z mislijo na enciklopedično pisanje. Potrebno je bilo preoblikovati poglavja in dodati nekaj povezav. Na Wikiviru sem na novo ustvarila stran. Vnesla sem bibliografijo, ki sem jo povezala na dLib, v kolikor je seveda dostopna. Na Geopedijo sem prav tako dodala lastne fotografije, kar je zahtevalo tudi nekaj malega terenskega dela. Vsekakor je bilo delo zelo koristno, saj je zahtevalo kar nekaj raziskovalne žilice. Pregledati je bilo potrebno precej podatkov in slediti vedno novim virom, ki so se pojavljali. Pridobila in obnovila sem znanje brskanja po spletnih virih ter načinov dostopa do podatkov in načine urejanja besedila v virtualnem svetu. Najzahtevnejša naloga je bilo izbiranje med najdenimi viri in presoja kateri podatek in vir sploh navesti in povezati na katero mesto.

VIRI IN LITERATURA

Fundacija Wikimedia. http://sl.wikipedia.org/wiki/Fundacija_Wikimedia, 23. 5. 2013.

Geopedia: O projektu. <http://portal.geopedia.si/projekt>, 23. 5. 2013

Jože Hudales: *Dr. Josip Vošnjak: stopetdesetletnica rojstva: katalog razstave v Titovem Velenju od 11. maja do 5. junija 1984*. Velenje: Kulturni center Ivan Napotnik, 1984.

France Koblar: Josip Vošnjak, Slovenski biografski leksikon 1925-1991. Elektronska izdaja. Ljubljana: SAZU, 2009.

Manca Noč: *Celovitost člankov in citiranje v slovenski Wikipediji*. Ljubljana 201, Diplomsko delo.

Register nepremične kulturne dediščine, Vošnjakov dom na Visolah.

<http://giskd2s.situla.org/rkd/Opis.asp?Esd=7079>, 30. 8. 2013.

Malina Schmidt-Snoj, *Josip Vošnjak*, Ljubljana: Nova revija, 2003.

Šaleški biografski leksikon: Josip Vošnjak. <http://www.saleskibiografskileksikon.si/>

Vlado Valenčič: *Zgodovina ljubljanskih uličnih imen*. Ljubljana: Partizanska knjiga, 1989.

Josip Vošnjak: *Spomini*. Ljubljana: Slovenska matica, 1982.

Wikipedija: Uvod. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Uvod>, 23. 5. 2013

Wikipedija: O Wikipediji. http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:O_Wikipediji, 23. 5. 2013.

Wikipedija: Pravila in smernice.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Pravila_in_smernice, 23. 5. 2013.

Wikipedija: Prezri pravila. http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Prezri_pravila, 23. 5. 2013.

Wikipedija: Pet stebrov. http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Pet_stebrov, 23. 5. 2013.

Wikipedija: Preverljivost. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Preverljivost>, 23. 5. 2013.

Wikipedija: Nepristranskost. <http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Nepristranskost>, 23.5. 2013.

Wikipedija: Brez izvirnega raziskovanja.

http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Brez_izvirnega_raziskovanja, 23. 5. 2013.

Wikipedija: Seznam pravil. http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Seznam_pravil, 23. 5. 2013.

Wikipedija: slogovni priročnik: http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Slogovni_priro%C4%8Dnik, 23.5. 2013.

Wikipedija: Biografije. http://sl.wikipedia.org/wiki/Wikipedija:Slogovni_priročnik/Biografije, 23. 5. 2013.

Wikivir: Glavna stran. https://sl.wikisource.org/wiki/Glavna_stran, 30. 8. 2013.

Wikiverza: Glavna stran. http://sl.wikiversity.org/wiki/Glavna_stran, 30. 8. 2013.

6

PRILOGE

6.1 Priloga 1: Josip Vošnjak na Wikipediji

Proza [\[uredi\]](#)

- Pvi poljub: Izvimo-slovenska novela (1873)
- Na črni zemlji: Izvimo-slovenska novela (1873)
- Odlomki iz človeške tragikomedije (1885)
- *Troje angeljsko češčenje: Povest* (1886) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- Dva soseda: Povest iz življenja štajerskih Slovencev (1887)
- Obsojen: Povest (1888)
- *Pobratimi* (1889) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- *Quasimodo* kratka zgodba (1889)
- Ti očeta do praga, sin tebe čez prag: Povest (1889)
- Pred pragom večnosti (začel 1890)
- Blagor usmiljenim! Povest (1890)
- Blagor žalostnim. Povest (1894) [\[1\]](#) [↗](#)
- Blagor mimim. Dve povesti (1902) [\[2\]](#) [↗](#)
- Navzgor-navzdol: Povest iz polminole dobe (1909) [\(COBISS\)](#) [↗](#)

Spominska proza [\[uredi\]](#)

- Na Silvestrov večer 1883. leta (1884) [\[3\]](#) [↗](#)
- Spomini o Josipu Jurčiču (1889–1890) [\[4\]](#) [↗](#) [\[5\]](#) [↗](#)
- O prikaznih in duhovih (1890) [\[6\]](#) [↗](#)
- Ljubljana po potresu in sedaj (1903/1904)
- Moj rojstni kraj (1903/1904)
- Pri proštu Lovru Serajniku v Tinjah (1905)
- Še nekaj spominov na J. Jurčiča (1911)
- *Spomini* (1905/1906) [\(COBISS\)](#) [↗](#)

Dramatika [\[uredi\]](#)

- *Svoji k svojim: Veseloigra v enem dejanju* (1889) [\[7\]](#) [↗](#) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- Ministrovo pismo, veseloigra v 2 dejanjih (uprizorjena 1889)
- Pene: Izvirna veseloigra v 3 dejanjih (uprizorjena 1889)
- Pred sto leti, Slovesna igra za praznovanje stoletnice Linhartove Županove Micke (1889)
- Ženska zmaga, veseloigra v 3 dejanjih (1889)
- Oreh: Prizor iz življenja na kmetih (1891)
- *Lepa Vida: Drama v petih dejanjih* (1893) [\[8\]](#) [↗](#) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- Resnica oči kolje, veseloigra v enem dejanju (1893)
- Premogar: Igra s petjem v štirih dejanjih (1894)
- *Doktor Dragan: Drama v petih dejanjih* (1894) [\(COBISS\)](#) [↗](#) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- Ne vdajmo se! Kratkočasnica v jednom dejanju (1901)

Strokovne razprave in članki [\[uredi\]](#)

- *Poduk o človeku ali Kratek razklad človeške anatomije in fiziologije* (1863)
- *Slovenci kaj čemo?* (1867) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- *Slovenci kaj čemo?* (1867) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- Kolera (1868) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- Slovenski tabori. Za prosto slovensko ljudstvo (1869) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- Posojilnice na pomoč kmetickemu ljudstvu (1872)
- *Umno kletarstvo. Slovenskim vinorejcem v poduk* (1873) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- *Slovenci in državni zbor 1873 in 1874* (1874) [\(COBISS\)](#) [↗](#)
- Hranilnice in posojilnice na kmetih (1876)
- Perva pomoč v smertnih nevarnostih po naglem zboljenju ali po drugih slučajih (1877)
- Ob agramem vprašanji (1884) [\(COBISS\)](#) [↗](#) [\[9\]](#) [↗](#)
- Poročilo o kmetijski enketi dne 17. in 18. aprila 1884 v Ljubljani (1884) [\[10\]](#) [↗](#)
- Socialni problem in kmetijski stan (1885) [\[11\]](#) [↗](#)
- Zakaj peša kmetijski stan? (1885)
- Proti žganju (1886)
- O koleri (1887)
- Kaj človeštvo prideluje in uživa (1888) [\[12\]](#) [↗](#)
- Dolgost človeškega življenja (1889) [\[13\]](#) [↗](#)
- O gospodarskih šolah (1890)
- Slovenske učne knjige za ljudske, obrtne in srednje šole (1891) [\[14\]](#) [↗](#)
- K zgodovini Wolfovega slovensko-nemškega slovarja (1893) [\[15\]](#) [↗](#)
- Trtna uš in trtojeja (1893) [\[16\]](#) [↗](#)
- Vedeževavka (1898) [\[17\]](#) [↗](#)
- Za Prešernov spomenik (1900) [\[18\]](#) [↗](#)
- Streljanje proti toči (1901) [\[19\]](#) [↗](#)
- Kako je Dežman postal nemškutar? (1904) [\[20\]](#) [↗](#)
- Slovenska zemlja (1907) [\(COBISS\)](#) [↗](#)

Ostalo [\[uredi\]](#)

- Ljubici pod oknom (1897) [\(COBISS\)](#) [↗](#) [\[21\]](#) [↗](#)

Poimenovanja [\[uredi\]](#)

- Knjižnica Josipa Vošnjaka Slovenska Bistrica [↗](#)
- Vošnjakova ulica v Ljubljani
- Vošnjakova ulica v Šmarju pri Jelšah

Viri in literatura [\[uredi\]](#)

- Igor Grdina: *Slovenska meščanska dramatika*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 1996. [\(COBISS\) ↗](#)
- Jože Hudales: *Dr. Josip Vošnjak: stopetdesetletnica rojstva: katalog razstave v Titovem Velenju od 11. maja do 5. junija 1984*. Velenje: Kulturni center Ivan Napotnik, 1984. [\(COBISS\) ↗](#)
- Vasilij Melik: Josip Vošnjak in njegovi *Spomini*. *Spomini*. Josip Vošnjak. Ljubljana: Slovenska matica, 1982.
- Malina Schmidt-Snoj: *Josip Vošnjak*. Ljubljana: Nova Revija, 2003 (Znameniti Slovenci). [\(COBISS\) ↗](#)

Zunanje povezave [\[uredi\]](#)

- Josip Vošnjak [↗](#). *Slovenski biografski leksikon 1925–1991*. Elektronska izdaja. Ljubljana: SAZU, 2009.
- Josip Vošnjak [↗](#) – avtorjeva dela v zbirki Digitalne knjižnice Slovenije
- Dela Josipa Vošnjaka na spletu [↗](#)
- Diplomске naloge na temo Josip Vošnjak [↗](#) [\(COBISS\) ↗](#)
- Šaleški biografski leksikon [↗](#)
- Geopedia.si: Doprsni kip Josipa Vošnjaka v spominskem parku v Šoštanju [↗](#)
- Geopedia.si: Grob Josipa Vošnjaka v Žgornji Ložnici [↗](#)
- Geopedia.si: Spominska plošča Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici [↗](#)
- Geopedia.si: Dom Josipa Vošnjaka v Visolah pri Slovenski Bistrici [↗](#)

 [Portal:Literatura](#)

Wikivir vsebuje izvorna besedila
avtorja: *Josip Vošnjak*

Wikimedijina zbirka ponuja več
predstavnostnega gradiva o temi:
Josip Vošnjak

Kategorije: [Rojeni leta 1834](#) | [Umrli leta 1911](#) | [Slovenski politiki](#) | [Slovenski pisatelji](#) | [Diplomiranci Univerze na Dunaju](#)

6.2 Priloga 2 : Josip Vošnjak na Wikiviru

- *Slovinci in državni zbor 1873 in 1874* (1874) (COBISS) [↗](#)
- *Hranilnice in posojilnice na kmetih* (1876)
- *Perva pomoč v smernih nevarnostih po naglem zboljenju ali po drugih slučajih* (1877)
- *Ob agramem vprašanju* (1884) (COBISS) [↗](#) [9] [↗](#)
- *Poročilo o kmetijski enketi dne 17. in 18. aprila 1884 v Ljubljani* (1884) [10] [↗](#)
- *Socialni problem in kmetski stan* (1885) [11] [↗](#)
- *Zakaj peša kmetski stan?* (1885)
- *Proti žganju* (1886)
- *O Koleri* (1887)
- *Kaj človeštvo prideluje in uživa* (1888) [12] [↗](#)
- *Dolgost človeškega življenja* (1889) [13] [↗](#)
- *O gospodarskih šolah* (1890)
- *Slovenske učne knjige za ljudske, obrtne in srednje šole* (1891) [14] [↗](#)
- *K zgodovini Wolfovega slovensko-nemškega slovarja* (1893) [15] [↗](#)
- *Trtna uš in trtoreja* (1893) [16] [↗](#)
- *Vedeževavka* (1898) [17] [↗](#)
- *Za Prešernov spomenik* (1900) [18] [↗](#)
- *Streljanje proti toči* (1901) [19] [↗](#)
- *Kako je Dežman postal nemškutar?* (1904) [20] [↗](#)
- *Slovenska zemlja* (1907) (COBISS) [↗](#)

Ostalo [\[uredi\]](#)

- *Ljubici pod oknom* (1897) (COBISS) [↗](#) [21] [↗](#)
- *Korespondenca dr. Jos. Muršca*

O življenju in delu Josipa Vošnjaka [\[uredi\]](#)

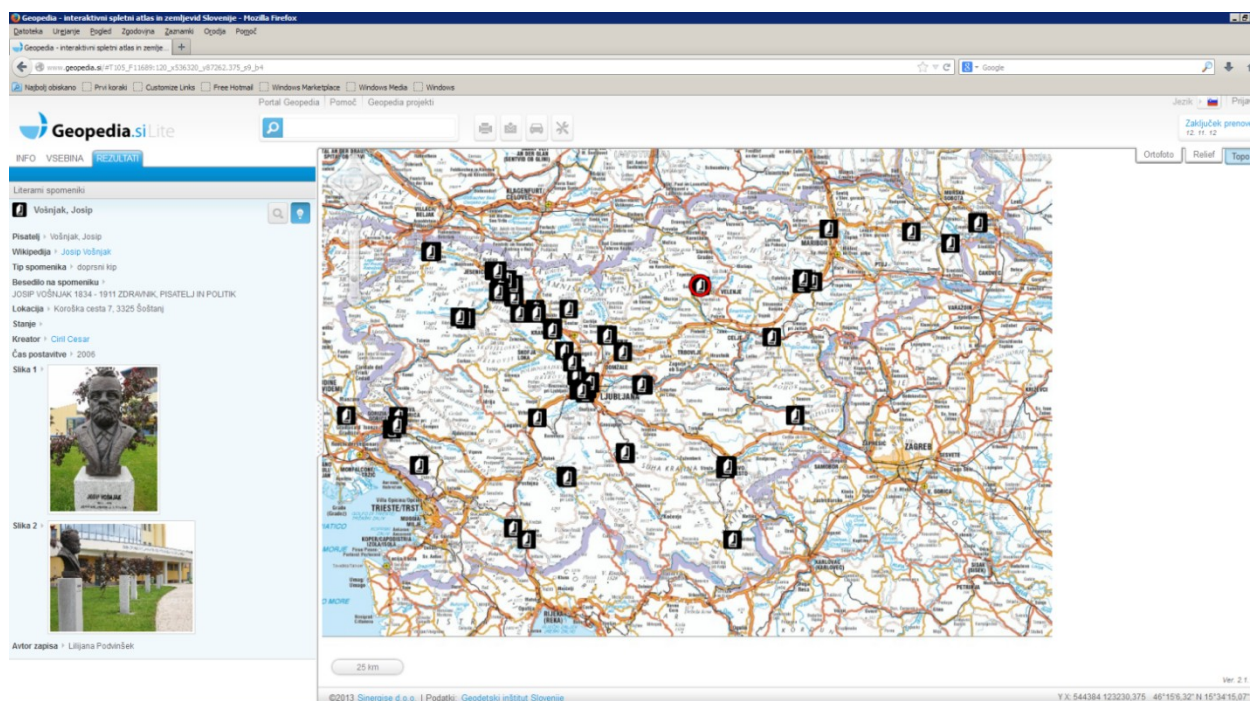
- dr. Ahaberna: Optimizem in pesimizem in dr. Vošnjakov roman „Pobratimi“. *Slovenski narod* 21/294 (1888) 1–4; 21/295 (1888) 1–2. [22] [↗](#) [23] [↗](#)
- *Svoji k svojim*. *Ljubljanski zvon* 9/7 (1889) 446. [24] [↗](#)
- *Pene*. *Slovenski narod* 22/62 (1889) 1–2. [25] [↗](#)
- *Frančišek Lampe: Pobratimi*. *Dom in svet* 2/1 (1889) 28–30. [26] [↗](#)
- *Fran Celestin: Pobratimi*. *Ljubljanski zvon* 9/3 (1889) 184–188. [27] [↗](#)
- *Frančišek Lampe: Ti očeta do praga, sin tebe čez prag*. *Dom in svet* 2/11 (1889) 239–240. [28] [↗](#)
- *Lepa Vida*. *Slovenski narod* 26/68 (1893) 1–2. [29] [↗](#)
- *Frančišek Lampe: Lepa Vida*. *Dom in svet* 6/10 (1893) 477–498. [30] [↗](#)
- *Lepa Vida*. *Ljubljanski zvon* 14/1 (1894) 124–125. [31] [↗](#)
- *Anton Funtek: Doktor Dragan*. *Ljubljanski zvon* 14/7 (1894) 438–439. [32] [↗](#)
- *Frančišek Lampe: Doktor Dragan*. *Dom in svet* 7/14 (1894) 446. [33] [↗](#)
- *Umno kletarstvo*. *Koledar Družbe sv. Mohorja* (1901) 135. [34] [↗](#)
- *Dr. Josip Vošnjak*. *Domovina* 14/4 (1904) 1. [35] [↗](#)
- *Josip Tominšek: Spomini dr. Josipa Vošnjaka*. *Slovan* 4/3 (1906) 65–66. [36] [↗](#)
- *Karel Verstovšek: Spomini*. *Ljubljanski zvon* 26/7 (1906) 442–444. [37] [↗](#)
- *Frančišek Lampe: Spomini*. *Dom in svet* 20/3 (1907) 138. [38] [↗](#)
- *Andrej Kalan: Spomini*. *Dom in svet* 20/3 (1907) 138. [39] [↗](#)
- *Josip Tominšek: Dr. Jos. Vošnjak: Spomini*. *Ljubljanski zvon* 27/11 (1907) 632–633. [40] [↗](#)
- *Fran Ilešič: Dr. Josip Vošnjak*. *Slovan* 9/12 (1911) 353–354. (COBISS) [↗](#)
- *Bogumil Vošnjak: Dr. Jože Vošnjak*. *Koledar Družbe sv. Mohorja* (1913) 50–56. [41] [↗](#)
- *Tožba Josip Vošnjak proti Slovincu "Slovenec"* 49/41 (1923) 1. [42] [↗](#)
- *Stoletnica dr. Josipa Vošnjaka*. *Jutro* 15/2 (1934) 3. [43] [↗](#)
- *France Koblar: Starejša slovenska drama*. (1951). (COBISS) [↗](#)
- *Matjaž Kmecl: Med knjigami - Nesporazum v osnovi*. *Naša sodobnost* 9/8–9 (1961) 184–188. [44] [↗](#)
- *Vasilij Melik: Slovenski tabori*. *Kronika* 16/2 (1968) 65–76. [45] [↗](#)
- *Matjaž Kmecl: Gospodje Devin, Dolnik in Rovani*. *Jezik in slovstvo* 24/8 (maj 1978/79) 246–251. [46] [↗](#) (COBISS) [↗](#)
- *Vasja Melik: Dr. Josip vošnjak*. *Mohorjev koledar* (1984) 97–99. [47] [↗](#)
- *Jože Hudales: Dr. Jože Vošnjak*. *Naš čas* 20/7 10 (1984) 9. [48] [↗](#)
- *Jože Hudales: Bremana so težka, a smelo naprej*. *Naš čas* 20/13 (1984) 7. [49] [↗](#)
- *Matjaž Kmecl: Josip Vošnjak kot mohorjanski pripovedovalec*. *Zbornik občine Slovenska Bistrica* 2 (1990) 198–202. (COBISS) [↗](#)
- *Igor Grdina: Avtobiografija pri Slovincih*. *Slavistična revija* 40/4 (1992) 341–363. [50] [↗](#)
- *Mojca Gnezda: Društvo za brambo narodnih pravic Slovenija v letih 1868-1870*. *Kronika* 44/2-3 (1996) 48–62. [51] [↗](#)
- *Dr. Josip Vošnjak*. *Naš čas* 35/26 (1999) 9. [52] [↗](#)

Dela na dLibu [\[uredi\]](#)

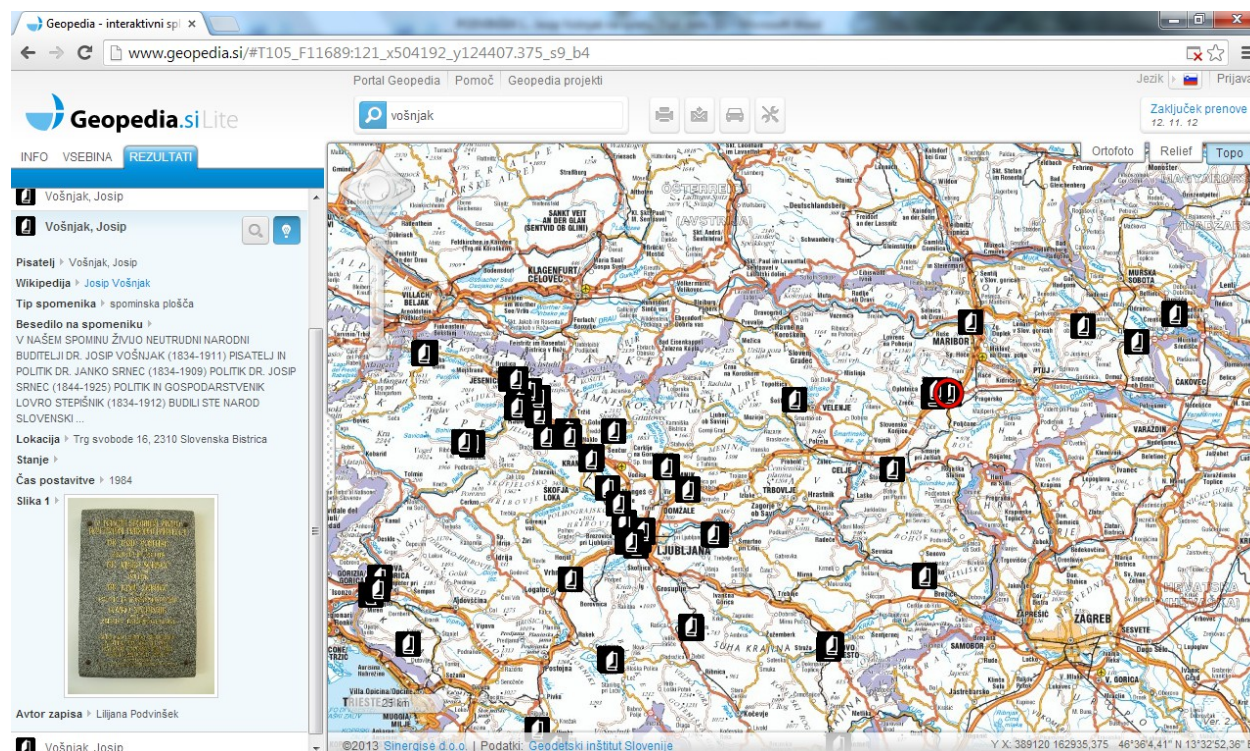
- dLib Josip Vošnjak [↗](#) - avtorjeva dela v zbirki Digitalne knjižnice Slovenije

Kategorije: [Avtorji-V](#) | [Slovenski avtorji](#) | [Drame](#) | [Proza](#)

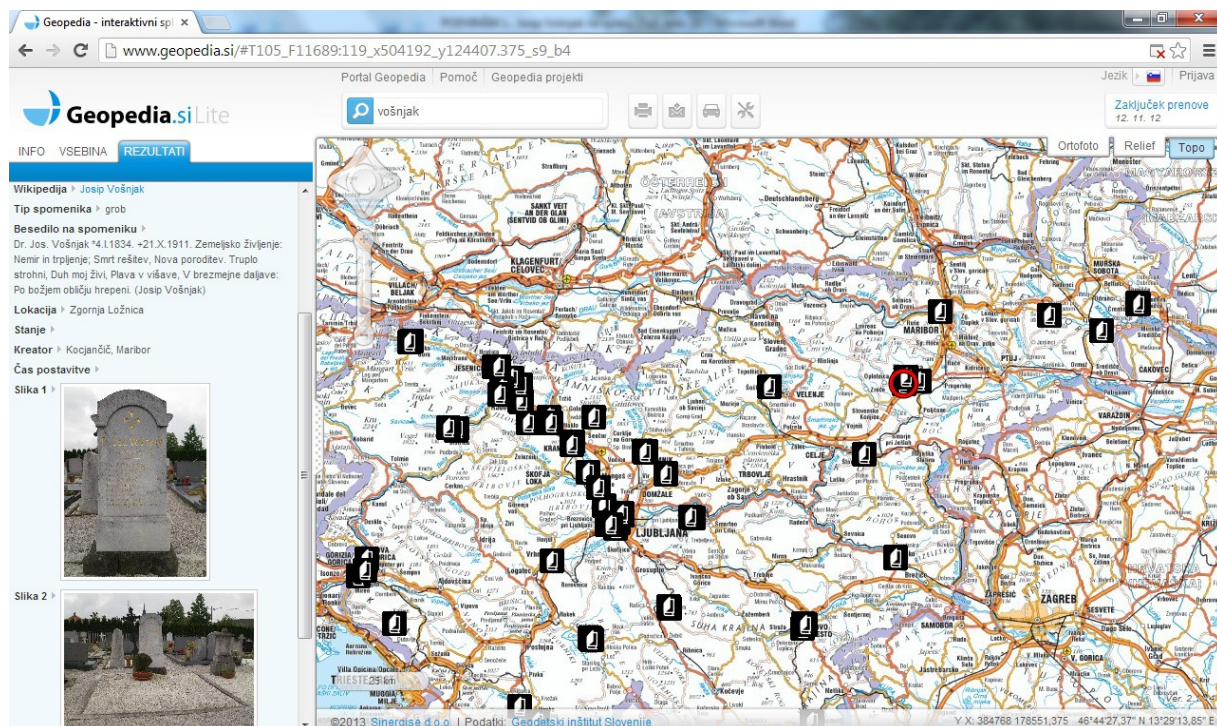
6.3 Priloga 3 : Josip Vošnjak na Geopediji

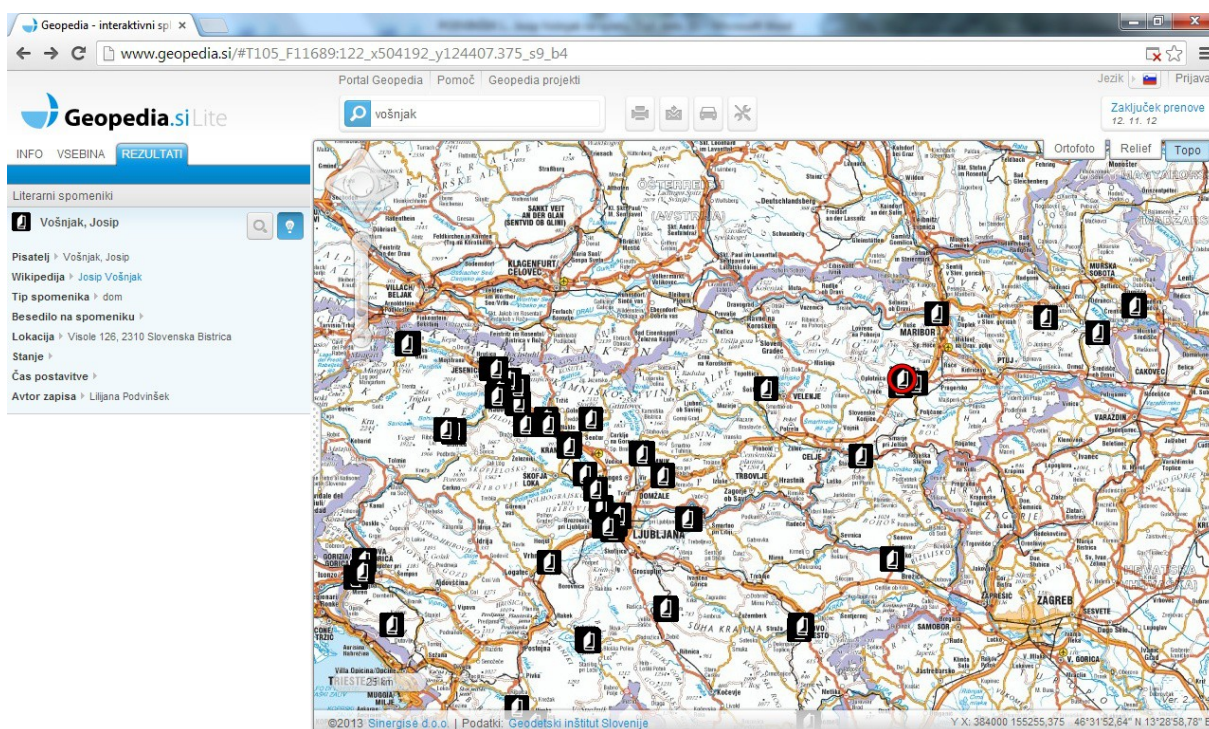
Josip Vošnjak na Geopediji: Doprsni kip Josipa Vošnjaka v spominskem parku v Šoštanju

Josip Vošnjak na Geopediji: Spominska plošča Josipa Vošnjaka v Slovenski Bistrici

Josip Vošnjak na Geopediji: Grob Josipa Vošnjaka v Zgornji Ložnici

Josip Vošnjak na Geopediji: Dom Josipa Vošnjaka v Visolah pri Slovenski Bistrici

Izjava o avtorstvu in soglasje

Izjavljam, da je diplomsko delo z naslovom »Josip Vošnjak na spletu« v celoti moje avtorsko delo ter soglašam z objavo dela na spletnih straneh Filozofske fakultete.

Ljubljana, 13. septembra 2013

Lilijana Podvinšek